

KŁUSOWNICTWO IDZIE Z POSTĘPEM

Zamiast wnyków - broń sportowa

Krzysztof Schwartz
NADLEŚNICZY
NADLEŚNICTWA
JAROCIN

Szanowni Czytelnicy

Listopad to gorący okres dla leśników i związanych z nimi firm. Ogłaszamy przetarg na prace leśne planowane do wykonania w kolejnych 3 latach. To wielomilionowy kontrakt na znaczny rozmiar prac. Stają do niego firmy lokalne, ale mogą swe oferty złożyć firmy z innych części kraju. Gra idzie o wysoką stawkę. Rozpoczynamy również procedurę sprzedaży drewna na rok 2013. Firmy, które tradycyjnie zaopatrywały się w naszym nadleśnictwie mają pierwszeństwo zakupu. Dla nich zarezerwowane jest 67% rocznego planu pozyskania drewna. Firma z historią zakupów ma szansę zakontraktować do 70% swych średniorocznych zakupów. Jak jeszcze można kupić drewno? Informacji udzielają działy marketingu we wszystkich nadleśnictwach. W drzewostanach dokonujemy ostatnich cięć pielęgnacyjnych. Kończymy powierzchnie zrębowe, a nawet zdarzają się jeszcze uzupełniające sadzenia. Uporządkowane z gałęzi powierzchnie po zrębach orzemy na różne sposoby, by na wiosnę od razu można było sadzić młody las. Korzystając z dobrej pogody naprawiamy najgorsze odcinki dróg, którymi nasi klienci będą wywozić zakupione drewno. Sporo pieniędzy wydać trzeba na wzmocnienie dróg w miejscach kolizji z ciekami wodnymi. W tym roku jarocińskie Spółki Wodne wygrały przetarg na te właśnie roboty. Przed wiosennymi powodziąmi naprawić trzeba będzie jeszcze system zastawek w uroczysku Warta. Roboty nie brakuje!

Krzysztof Schwartz

- Na jednym ze szkoleń policjanci z Komendy Wojewódzkiej w Poznaniu pokazywali nam cały arsenał skonfiskowany kłusownikom na przestrzeni ostatnich lat. Trzeba przyznać, że ludzie są naprawdę pomysłowi - mówi Jacek Kaaz ze Straży Leśnej Nadleśnictwa Jarocin. Na naszym terenie w ostatnim czasie nie odnotowano przypadków nielegalnych polowań na zwierzynę. Nie oznacza to jednak, że zjawisko kłusownictwa w ogóle nie istnieje.

Zdaniem jarocińskich strażników problem dotyczy głównie terenów wschodniej części kraju. - Kłusownictwo w tradycyjnej formie, czyli w znanych sprzed lat zakładaniu pętli czy wnyków, odchodzi już do przeszłości. Teraz ma ono formę nielegalnego polowania z bronią, która jest często własnej konstrukcji czy przerabiana ze sportowej. Kiedyś lunety czy lornetki były trudno dostępne. Teraz nie ma z tym problemów. Zdarza się, że kłusownicy strzelają do zwierząt z samochodów, oświetlając sobie teren światłami - podkreśla Jacek Kaaz. Dodaje, że

Akcja prewencyjna prowadzona była przez prawie cztery miesiące przez państwową straż łowiecką z Kalisza, Leszna, Piły i Poznania, straż leśną, policja i społeczna straż rybacka doprowadziła do nałożenia kilku mandatów za tzw. szkoldnictwo polegające m.in. na nielegalnym wjeździe do lasu. Przypadków kłusownictwa nie stwierdzono. Działania operacyjne obejmowały tereny nadleśnictw Jarocin, Taczanów i Grodziec. Skontrolowano nie tylko łowiska, ale również punkty skupu dziczyzny.

na obszarze Nadleśnictwa Jarocin nie były w ostatnich latach zgłaszane przypadki kłusownictwa. Pojawiały się co prawda informacje o nocnych strzałach w lesie, ale mimo prowadzonego dochodzenia nie znalazły one potwierdzenia. - Przyczyny takich hałasów mogą być różne. Zdarza się, że ktoś np. odstrasza dziki z pól. Tego, że coś złego dzieje się w lasach, można być pewnym. Skala kłusownictwa na pewno jest jednak o wiele mniejsza niż kiedyś. Wnyki i pętla pojawiają się w lasach naprawdę sporadycznie. Do nas myśliwi zgłaszają takie przypadki bardzo rzadko, tym bardziej, że obwoły łowieckie to nie tylko tereny leśne, ale także pola uprawne. Pętla zakładane są raczej na ścieżkach, którymi porusza się zwierzyna, czy przy rowach - tłumaczy strażnik. Myśliwi, jeżeli „pozyska zwierzynę inną lub w większej liczbie, niż przewiduje upoważnienie wydane przez dzierżawcę lub zarządcę obwołu łowieckiego” albo strzela zbyt blisko zabudowań i ludzi, odpowiada za wykroczenie. Za pozostałe zachowania niezgodne z prawem łowieckim

grozi do 5 lat pozbawienia wolności. - Termin kłusownictwa jest terminem szerokim i w moim rozumieniu pozyskanie zwierzyny w sposób odbiegający od przyjętych zasad, choćby to był czyn, za który sprawca odpowiadałby jedynie za popełnienie wykroczenia, byłoby to również kłusownictwem - podkreśla Jacek Kaaz.

Na terenie nadleśnictwa Jarocin sporadycznie zdarzają się nawet przypadki nielegalnego pozyskania tzw. stroiszu przed Wszystkimi Świętymi czy kradzieże choinek na Boże Narodzenie. - W innych rejonach Polski istnieją nawet grupy przestępcze, które niszczą drzewa jodłowe np. w rejonach kieleckiego. To jest naprawdę dobry interes. A u nas jodła właściwie nie występuje. Osoby handlujące na targowiskach są kontrolowane przez straż miejską i muszą mieć udokumentowane pochodzenie gałązek. U nas zdarzają się co najwyżej pojedyncze wypadki. Poza tym nie są to ilości hurtowe, z przeznaczeniem na handel - zapewnia strażnik.

(ls)

KALENDARIUM

listopad/grudzień 2012

Aktualnie:

- „Użytkowanie przyrody nie jest złe” - to konkurs na najlepszy scenariusz zajęć organizowany przez OKL w Goluchowie. Termin nadsyłania prac upływa 28 lutego 2013 r. Więcej informacji uzyskacie pod tel. (62) 761-50-45 lub 46 oraz adresem www.okl.lasy.gov.pl.

- Projekt „Nalewki - trunki dla zdrowia i przyjemności. Nalewki z leśnych kwiatów i owoców”. Zgłoszenia winny być przysłane do dnia 31 maja 2013 r. na adres organizatora (OKL W Goluchowie). Więcej informacji - jak wyżej.

25 listopada - Światowy Dzień bez Futra i Dzień Kolarza (Polska),

26-29 listopada - Targi branży drzewnej WOODDEX 2012, Moskwa - Rosja,

29 listopada - Dzień ogłoszenia św. Franciszka patronem ekologów,

30 listopada - Andrzejką,

II niedziela grudnia - Światowy Dzień Dziecka w Środkach Masowego Przekazu,

3 grudnia - Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych,

4 grudnia - Dzień Górnika i Naftowca - Barbórka (Polska),

5 grudnia - Międzynarodowy Dzień Wolontariusza,

5-6 grudnia - XVII konferencja z cyklu „Współczesne zagadnienia edukacji leśnej społeczeństwa” w auli CEPL SGGW w Rogowie, info. tel. (46) 874-83-74,

5-7 grudnia - Konferencja „Rola lasów i leśnictwa w gospodarce narodowej” w Kołobrzegu (Marine Hotel) info. pod adresem elkonf@up.poznan.pl,

6 grudnia - Mikołajki,

7 grudnia - Międzynarodowy Dzień Lotnictwa Cywilnego,

10 grudnia - Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka i Dzień Ochrony Praw Dziecka,

20 grudnia - termin nadsyłania sprawozdań z projektów Po Stronie Natury (www.naszaziemia.pl)

Opr. WoJak

Cała Polska czyta dzieciom - leśnicy też

W ramach popularyzacji akcji „Cała Polska czyta dzieciom” do Jagodowego Lasu w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kotlinie przybył przedstawiciel Nadleśnictwa Jarocin.

Jakub Wojdecki z jarocińskiego nadleśnictwa wspólnie z Agnieszką Staszak ze szkolnej biblioteki czytali dzieciom z klas I-III utwory patronki szkoły z okazji 170. rocznicy jej urodzin. Leśnik zainteresował dzieci swoją interpretacją wiersza „Mrowisko” oraz ciekawymi opowieściami. Mali miłośnicy głośnego czytania serdecznie dziękowali mu za przybycie i wspaniałe upominki, którymi zostali obdarowani. Mają nadzieję, że na wiosnę znowu posłuchają leśnych opowieści.

- Wspólne czytanie utworów tak znanej polskiej poetki, novelistki oraz publicystki to doskonały sposób na przemycenie treści związanych z przyrodą, lasem do świata najmłodszych - uważa Jakub Wojdecki. - Cała Polska czyta dzieciom, to dziś szeroko zakrojona kampania społeczna, która swój początek miała w czerwcu 2001. Kampania ma na celu propagowanie codziennego czytania najmłodszym treści różnych gatunków, co staje się zarazem tanią i przyjazną metodą wspomagania ich wszechstronnego rozwoju psychicznego, umysłowego, społecznego i moralnego. Nadleśnictwo Jarocin od kilku lat chętnie uczestniczy w tego typu akcjach, dzięki którym również zaprasza najmłodszych do odwiedzania naszych wspólnych lasów i odkrywania ich bogactwa na własną rękę.

Tekst: Barbara Wąsiewska
Współpraca: WoJak

X edycja „Święta Drzewa”

„Święto Drzewa” to ogólnopolska akcja sadzenia drzew prowadzona od 2003 roku przez Klub Gaja przy współpracy różnych jednostek, szkół oraz partnera strategicznego, jakim są Lasy Państwowe. Zainteresowanie wspólną inicjatywą zwiększania powierzchni „zielonych płuc” jest coraz większe. W IX edycji Święta Drzewa w 2011 roku przy szerokim udziale społecznym zostało posadzonych ponad 85 500 drzew. Równocześnie przy akcji zebrano aż 291 ton makulatury, a łącznie w programie uczestniczyło ponad 71 000 osób. W tym roku było nie gorzej (dane nadal są zbierane).

Wśród uczestników akcji na terenie Nadleśnictwa Jarocin należy wyróżnić uczniów z klas I-IV oraz członków szkolnego klubu Ekoludek ze Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kotlinie i młodzież z Zespołu Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach.

Kotlin

Akcja prowadzona była na kilku płaszczyznach. Dzieci uczestniczyły w serii spotkań oraz zadań mających na celu przybliżyć ideę sadzenia nowych drzew w ich otoczeniu. Uczniowie tworzyli postery informacyjne,

spacerowali z leśniczym Wiesławem Krawczykiem po lesie, poznając jego warstwową budowę, współtworzyli spektakl pt. „Na polanie leśnej” oraz uczestniczyli w prezentacji Jakuba Wojdeckiego pt. „Jesień w lesie” i oglądały film przedstawiający zmienność lasu podczas czterech pór roku. Atrakcją było bez liku. Podsumowując akcję dzieci wspólnie zasadziły z leśnikiem drzewa w obejściu szkoły.

Tarce

- „Święto Drzewa” to nie tylko akcja sadzenia drzew, ale również wiele różnych działań na rzecz ich ochrony - mówi Olga Filipiak, jedna z koordynatorek akcji na terenie ZSP-B w Tarcach. - Staramy się ponadto otaczać opieką drzewa już rosnące. „Święto Drzewa” to także szukanie drzew, które są świadkami historii, zgłaszanie drzew do ochrony pomnikowej, ale także konkursy, festyny, w które włączają się całe społeczności lokalne.

Wszystkim zaangażowanym w tegoroczną akcję „Święta Drzewa” prowadzoną na terenie Nadleśnictwa Jarocin składamy serdeczne podziękowania i do zobaczenia za rok.

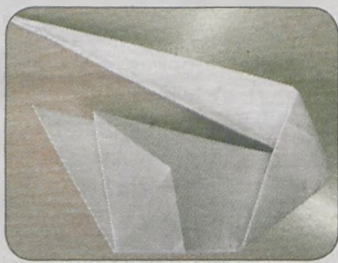
Darzbór

Jakub Wojdecki

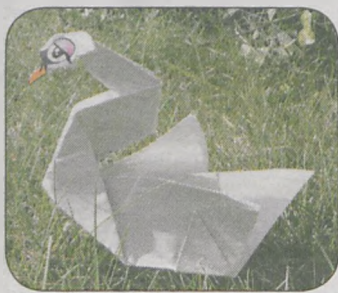

I uwaga ... zdjęcie

LEŚNE ORIGAMI - Łabędź

► Informacje potrzebne do złożenia zwierzątka i zdjęcia znajdziesz zawsze na stronie Nadleśnictwa Jarocin na <http://jarocin.poznan.lasy.gov.pl> w zakładce „Kącik dla najmłodszych” i na stronie www.jarocinska.pl w zakładce „Wieści z Lasu”.

• **ŁABĘDŹ** niemy jest gatunkiem dużego wędrownego (w Polsce średnio wędrowny - często zostaje na zimę) ptaka wodnego z rodziny kaczkowatych i podrodziny gęsi. Ma bardzo dobry słuch i wzrok. Gatunek, jak określa go jego nazwa, większość czasu pozostaje niemy. Dorosłe samce zależnie od sytuacji potrafią syczeć, prychać, a czasem nawet gwizdać. Jego przeloty są najczęściej notowane w miesiącach: marzec-kwiecień oraz wrzesień-grudzień. Zimuje w Europie, Afryce północnej oraz środkowej i południowej Azji. Patrząc na jego okazale kształty nietrudno się domyśleć, że potrzebuje on ogromnej mocy, by oderwać korpus niczym boing z powierzchni ziemi - robi to jednak z ogromną gracją. Te ptaki, aby wzbicić się w powietrze, potrzebują wyjątkowego pasa startowego (zbiornika wodnego), na którym wykonują kilkudziesięciometrowy rozbieg. Dorosły łabędź niemy może mieć ponad 25 tysięcy piór, z czego aż 20 tysięcy znajduje się na szyi (posiadającej 25 kręgów). Jego upierzenie jest białe, dziób pomarańczowy zakończony czarnym tzw. „paznokciem”. Zaciemnienie zachodzi do oczu. Młode, tzw. brzydkie kaczka (przedstawione w baśni H. Ch. Andersena),

posiadają do 3. roku życia szarawe upierzenie. Dorosłe osobniki spotkasz często przy parkowych stawach lub nad większymi zbiornikami (zimą nawet nad morzem), kiedy to płynąc wyginają charakterystycznie szyję. Skrzydła są wówczas uniesione ku górze tworząc rodzaj jakby peleryny. Swoje gniazda budują w trzcinach oraz miejscach trudniej dostępnych (rzadziej na lądzie). Jaja (5 - 8 sztuk na rok) wysiadywane są przez okres 35 dni tylko przez samice. W tym czasie samiec pozostaje w pobliżu broniąc w razie potrzeby gniazda. Pisklęta są zaginionymi. Opiekują się nimi zarówno samce, jak i samice. Zdolność do lotu uzyskują po około 4 - 5 miesiącach. Pokarm łabędzi stanowią głównie rośliny, ale ze sporym dodatkiem małż, ślimaków i larw owadów. Pamiętajmy, aby latem, kiedy ptactwo wodne ma pod dostatkiem sporą ilość pokarmu, nie dokarmiać ich. Jest to najczęściej popełniany błąd przez ludzi. Naturalnym wrogiem tych zwierząt są głównie duże drapieżniki. Łabędź niemy jest bardzo silnym ptakiem, a zaniepokojony lub zaatakowany broni się. Może mocno zranić, a nawet połamać kości swojemu oprawcy.

WoJak

W telegraficznym skrócie

Z KRAJU

► Konkurs OKL na scenariusz

OKL w Goluchowie zaprasza do udziału w ogólnopolskim konkursie na stworzenie autorskiego scenariusza zajęć i kart pracy dla tematu przewodniego pt. „Użytkowanie przyrody nie jest złe”. Konkurs ma charakter otwarty i może w nim startować każdy. Scenariusze oceni jury składające się z przedstawicieli Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu i Ośrodka Kultury Leśnej w Goluchowie. Najlepsze scenariusze trafią na CD i będą narzędziem pracy leśnych edukatorów i nauczycieli. Dla laureatów przewidziane są nagrody w wysokości 1500 zł (I miejsce), 1000 zł (II miejsce), 500 zł (III miejsce) oraz pięć wyróżnień w formie nagród rzeczowych o wartości 250 zł każda. Ostateczny termin nadsyłania prac upływa z dniem 28 lutego 2013 r. Blizsze informacje na www.okl.lasy.gov.pl

► Prace przy ustawie o lasach trwają

Na stronie Ministerstwa Środowiska www.mos.gov.pl pojawiła się nowa wersja założeń do nowelizacji ustawy o lasach. Zapraszamy do lektury.

► Nowe zasady sprzedaży drewna

Dyrektor generalny Lasów Państwowych Adam Wasiak zatwierdził zasady sprzedaży drewna na rok 2013. Transakcje oparte na nowych regulacjach ruszyły 20 listopada. Zasady sprzedaży drewna na rok 2013 uwzględniają większość postulatów zgłaszanych przez przedsiębiorców w ostatnich latach. - Sądę, że udało się nam wypracować satysfakcjonujący kompromis. Z jednej strony nowe zasady dają naszym klientom większy komfort i pewność co do możliwości nabycia niezbędnej ilości surowca po stabilnych cenach. Z drugiej - w odpowiednim stopniu zabezpieczają interesy Lasów Państwowych, które zarządzają przeciw mieniem Skarbu Państwa i utrzymują się z przychodów w ponad 90 proc. pochodzących ze sprzedaży drewna - mówi Adam Wasiak (LP).

► Drzewo Roku - zagłosuj

Już po raz trzeci Klub Gaja ogłasza ogólnopolski konkurs Drzewa Roku. W zeszłorocznej edycji organizatorzy odnotowali na stronie przedstawiającej finalistów konkursu ponad 105 tysięcy odsłon, a wśród osób, które oddały swój głos znaleźli się podróżniczka Elżbieta Dzikowska, poetka Ewa Lipska i minister środowiska, Marcin Korolec. Na oddanie swojego głosu mamy jeszcze kilka dni do 30 listopada b.r. Więcej informacji uzyskacie na stronie www.klubgaja.pl.

► Żubr w trasie

Ponad 50 kilometrów przeszedł 3,5-letni byczek, który oddalił się od zachodniopomorskiego stada żubrów. Zwierzę można było szybko zlokalizować dzięki systemowi telemetrycznemu GPS. Żubr pojawił się na polach wsi Lubcz Wielki koto Krzyża Wielkopolskiego. To w linii prostej 50 kilometrów od Nadleśnictwa Mirosławiec (RDLP w Pile), na terenie którego przebywa rodzinne stado podróżnika. Żubr

dołączył do pasącego się na łące stada krów, a to był już z pewnością niecodzienny widok (LP).

► Zgłoszisz zwierzę obce?

23 listopada 2012 r. minął termin, w którym osoby przetrzymujące zwierzęta należące do II kategorii zwierząt niebezpiecznych powinny uzyskać zezwolenie właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz złożyć wniosek o dokonanie wpisu do rejestru starosty właściwego ze względu na miejsce przetrzymywania zwierząt. Lista zwierząt niebezpiecznych znajduje się w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 sierpnia 2011 r. w sprawie gatunków zwierząt niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi (Dz. U. Nr 173, poz. 1037) (GDOŚ).

ZE ŚWIATA

► **Rosja - W czołówce producentów drewna**
Udział Rosji w światowej produkcji drewna okra-

głego wyniósł w 2011 roku 9,8%. W tym samym okresie Stany Zjednoczone zajmowały 18,2% globalnego rynku, Kanada - 9,1%, Brazylia - 8,2%, Chiny - 6,6%, Szwecja - 4,3%, Finlandia i Niemcy - po 2,9%. Łączna wielkość światowej produkcji drewna w 2011 roku wyniosła 1,56 mld m³ (greenpress.ru)

► Francja

- Nowy kodeks leśny

Od początku lata we Francji obowiązuje nowy kodeks leśny będący zbiorem przepisów złożonych z trzech (dawniej sześciu) ksiąg. W treści znalazły się zapisy dotyczące regulacji dotyczących lasów publicznych i prywatnych, zbioru zarządzeń, norm i wytycznych odnoszących się do lasów publicznych etc. Stary kodeks liczył ponad 700 stron, obecny około 500. Dodamy, że jest wydany wyłącznie w wersji elektronicznej (La Forêt Privée, 2012, 326, 1-11).

Zestawił WoJak

Ostatnie poprawki i kolejne drzewko znalazło swoje miejsce obok szkoły

W tym dniu szkołę odwiedzili mieszkańcy lasu

To jest właśnie sadzonka z tzw. zamkniętym systemem korzeniowym

LAS W LICZBACH

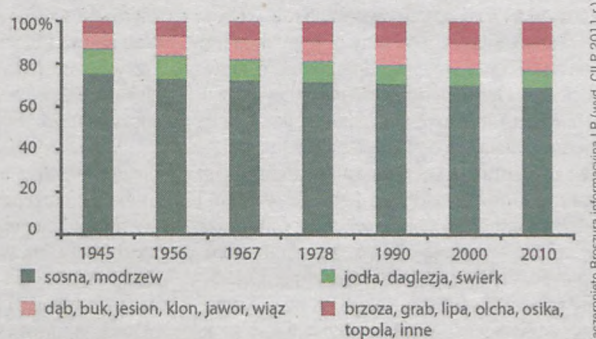
Których drzew jest najwięcej?

W latach 1945-2010 struktura gatunkowa polskich lasów uległa istotnym przemianom, wyrażającym się między innymi zwiększeniem udziału drzewostanów z przewagą gatunków liściastych. W Lasach Państwowych powierzchnia drzewostanów liściastych wzrosła z 13 do 23,2%. Dominującymi gatunkami są nadal drzewa iglaste, wśród których króluje sosna.

Procentowy udział powierzchni drzewostanów według gatunków panujących w Nadleśnictwie Jarocin:

sosna	66,05%
modrzew	0,40%
świerk, daglezja	0,87%
buk	0,10%
dąb, klon, wiąz, jesion	20,60%
brzoza, grab, akacja	5,97%
olsza	5,60%
osika, lipa, wierzba, topola	0,41%

Struktura gatunkowa lasów w Polsce na przełomie lat 1945-2010

W Tarcach pomagali kasztanowcom

Część wykładowa

Jeden z najbardziej aktywnych uczestników akcji

Uczniowie technikum architektury krajobrazu w Zespole Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach przy wsparciu Nadleśnictwa Jarocin po raz kolejny wzięli udział w ogólnopolskiej akcji „Pomóżmy kasztanowcom”.

Doraźną pomoc kasztanowcom poprzedziła prelekcja na temat ich ochrony, którą 25 października w auli ZSP-B w Tarcach poprowadził Jakub Wojdecki z Nadleśnictwa Jarocin. - Akcja „Pomóżmy kasztanowcom” organizowana jest w celu ochrony kasztanowców przed groźnym szkodnikiem tych drzew. Sprawcą szkód jest trzymilimetrový motyl - szrotówek kasztanowcowiaczek. Ten niepozorny owad stał się poważnym zagrożeniem dla kasztanowców w całej Europie - tłumaczył młodzieży pracownik nadleśnictwa. - Opanowane przez szkodnika liście usychają i opadają. Drzewa, próbując odzyskać utraconą równowagę, ponownie kwitną jesienią. W naszych warunkach klimatycznych kwiaty nie mają jednak szans na wydanie owoców. Co więcej, powtórne kwitnienie osłabia drzewa. Zaburzony cykl życia drzew powoduje, że nie potrafią się one przygotować do nadchodzącej zimy - są słabe i często przemarzają. Tak rozpoczyna się powolna śmierć tych drzew. Po około 10 latach destrukcyjnego działania szrotówka drzewo całkowicie obumiera - mówił w czasie wykładu Jakub Wojdecki. Szczególne zainteresowanie problemem ochrony kasztanowców wykazywali uczniowie technikum architektury krajobrazu, którzy w przyszłości będą się zajmować pielęgnacją oraz zakładaniem parków i terenów zielonych.

Po prelekcji tarzeccy uczniowie przystąpili do działań praktycznych i rozpoczęli usuwanie liści spod kasztanowców rosnących w okolicy szkoły. Akcję w ZSP-B w Tarcach pilotowało szkolne koło Ligi Ochrony Przyrody, nad którym pieczę sprawują nauczycielki przedmiotów zawodowych: Olga Fii-piak, Jowita Kuszyńska oraz Magdalena Radowska. Akcja jest o tyle ważna, że musi być przeprowadzana najlepiej zbiorowo i corocznie w okresie jesien-nym. Więc jeżeli mieszkacie w pobliżu czy okolicy tych pięknych drzew - zachęcamy wszystkich do ich aktywnej ochrony. Pamiętajmy - w grupie siła i tylko tak zachowamy ten rodzimy gatunek dla następnych pokoleń.

Jesienne wizyty

Niecodziennie wyglądała akcja „Sprzątania Świata” dla uczniów Szkoły Podstawowej w Czeszewie. Gościli oni w leśnictwie Sarnice, gdzie przy okazji zwiedzili leśną infrastrukturę i nauczyli się wielu rzeczy o rodzimej przyrodzie

Na koniec nie zabrakło oczywiście wspólnego posiłku przy ognisku

Niedawno byliśmy z prelekcją w Przedszkolu „Bajeczka”, gdzie dwie grupy maluchów uważnie wysłuchały opowieści o jesiennych zmianach w lesie

Obce gatunki SSAKÓW

Jedną z cech właściwych żywym organizmom jest przemieszczanie się i zajmowanie nowych obszarów, na których znajdują odpowiednie dla siebie warunki życia. Jest to proces naturalny, zachodzący nieustannie na każdym obszarze i przebiegający bardzo wolno. W XX w. wystąpiło jednak w Europie zjawisko gwałtownego pojawienia się dużej liczby nowych gatunków zwierząt. Jako przyczynę tego zjawiska wskazuje się szeroki zakres oddziaływania człowieka na środowisko przyrodnicze.

Za gatunki obce uznaje się takie, które zostały wprowadzone przez człowieka na teren Polski (np. muflon, jelen sika) oraz takie, które zostały sprowadzone przez człowieka do Europy z innych części świata, a następnie przywędrowały do Polski z sąsiednich krajów (np. jenot, piżmak).

Rozprzestrzenianie się zwierząt na obcych dla nich terenach jest w dużej mierze skutkiem działalności człowieka. Często obce gatunki organizmów przeniesione zostają na nowe tereny przypadkowo, przy okazji transportu, handlu, wymiany produktów, sprowadzania egzotycznych gatunków do hodowli. Przy dynamicznym rozwoju współczesnych środków transportu przemieszczanie się gatunku z jego naturalnego siedliska na dowolny teren jest bardzo łatwe.

Ekspancja różnych gatunków zwierząt jest często wynikiem celowo przeprowadzonej introdukcji lub ucieczką zwierząt z hodowli utworzonych przez człowieka. Introdukcja polega na wprowadzeniu do środowiska przyrodniczego gatunku obcego, poza zasięg, w którym w sposób naturalny on dotychczas występuje.

Jeleń sika

Czasem wejście nowych gatunków do rodzimych biocenoz powoduje silne zaburzenia w stabilnych biocenozach, staje się zagrożeniem dla gospodarki i zdrowia ludzkiego. W Polsce wystąpił taki stan w latach, kiedy na teren naszego kraju dostała się norka amerykańska, która w znaczący sposób przyczyniła się do wyginięcia rodzimej norki europejskiej. Podobny problem związany jest z obecnością na naszych terenach jenoty i szopa pracza. Gatunki te drastycznie zmieniają strukturę i stosunki pokarmowe w biocenozach. Nowe akty prawne wydane przez Ministerstwo Środowiska dają obecnie możliwość zmniejszenia liczby tych drapieżników, zagrażających istnieniu rzadkich gatunków naszej fauny.

Na terenie W. Brytanii żyją 42 gatunki ssaków, a 21 z nich to gatunki obce dla tego terenu. Bazę danych o gatunkach obcych występujących w Polsce opracował Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie. Według tej listy gatunki obce występujące w faunie naszego kraju stanowią 1% jej składu.

Na naszym terenie również nie brakuje obcych gatunków ssaków. Podczas przeprowadzonego wiosną tego roku liczenia zwierzyny dziko żyjącej na terenach Nadleśnictwa Jarocin stwierdzono obecność 212 danieli, 228 jenotów, 97 muflonów, 57 norek amerykańskich i 12 szopów praczy. Przedstawimy je naszym Czytelnikom w kolejnych odcinkach.

Inwazja obcych gatunków stanowi obecnie jedno z największych zagrożeń dla różnorodności biologicznej czyli różnorodności wszelkich form życia. Gromadzenie i wymiana informacji o obcych gatunkach jest jednym z elementów poznania ich wpływu na przyrodę. Dlatego w marcu br. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych wspólnie z naukowcami zorganizowała konferencję poświęconą rozpoznawaniu i określaniu wpływów obcych gatunków na ekosystemy leśne. Podjęto również próbę określenia zagrożenia dla ekosystemów leśnych ze strony gatunków obcych oraz promowania działań zapobiegających ich rozprzestrzenianiu się w naszych lasach.

Każda introdukcja obcego gatunku musi być poprzedzona badaniami i symulacją jej skutków dla środowiska naturalnego. Nigdy nie ma pewności, czy spodziewane korzyści zrekompensują występujące przy tej okazji szkody.

Wacław Adamiak

Splyw rzeką Drawą

Puszcza, którą chcemy Państwu przybliżyć, jest największym kompleksem leśnym Pomorza Zachodniego. Równina Drawska położona jest na sandrze, którego środkiem przepływa rz. Drawa. To właśnie od tej rzeki puszcza wzięła nazwę - „Drawska”. Przedstawiany równinny obszar ukształtowanie zawdzięcza głównym dolinom rzek: Drawy i Płocicznej. Oprócz wielu rzek znajdujących się na tym terenie, można tu również spotkać liczne ciekawe jeziora, mające interesujące barwy (największe - j. Bytyń). Charakterystycznym krajobrazem puszczy są także torfowiska, które znajdują się w różnych fazach zarastania zbiorników wodnych. Cały obszar puszczy zajmuje około 100 tys. ha. Na jej terenie gospodaruje aż 15 nadleśnictw: Bierzwnik, Drawno, Drawsko, Człopa, Głusko, Kalisz Pomorski, Karwin, Krzyż, Mirosławiec, Smolary, Trzcianka, Tucznó, Wałcz, Złocieniec i Czaplinek.

Historia

W latach 1738-1755 lasy puszczańskie należały do generała Stanisława Poniatowskiego, ojca ostatniego króla Polski. Podczas I rozbioru przeszły pod panowanie pruskie. W okresie od XVII do XIX na terenie puszczy działały huty szkła. Znajdowały się one w miejscach występowania typowego doń surowca (piasków szklarskich, glin technicznych oraz wapna i drewna bukowego). Pozyskiwane w lesie drewno było transportowane w pierwszej połowie XIX w. wąskotorową kolejką leśną, której początek zaczął się w nieistniejącej już dziś osadzie Dąbrowa nad Drawą. Trasa biegła przez Sitnicę i Jelenie do Krępy, gdzie drewno przeładowywano na normalną kolej. Od 1850 do 1975 surowiec drzewny spławiano również rzeką Drawą. Pierwsi polscy leśnicy przybyli na te tereny w marcu 1945 r.

Przyroda - pomnikowe buki

W lasach puszczy zdecydowanie dominującym gatunkiem lasotwórczym jest sosna porastająca siedliska borowe. Wyjątkowo ciekawe są również buczyny pomorskie występujące w dolinie Drawy. Rosnące tu buki są niezwykle okazałe. Dorastają nawet do 50 m wysokości. Najwyższe drzewa tego gatunku można spotkać na terenie uroczyska Radęcin. Do najgrubszych drzew zaliczamy rozgałęziający się po kilka pni buk nad Drawą koło Bindugi Trzy Dęby (liczący 525 cm obwodu). Lasy w bardzo wielu miejscach zachowały swój pierwotny charakter. W miejscach wilgotnych rosną olsy, w dolinach rzek

spotykamy łęgi olszowe i łęgi jesionowo-wiązowe. Na kwaśnych torfowiskach znajdują się bory bagienne i brzeziny bagienne. Najpopularniejszymi krzewami puszczy są przede wszystkim jałowce i żamowce, jak również liczne gatunki malin, jeżyn i porzeczek. Nad Drawą i Płoczną można spotkać chroniony krzew wawrzyn wilczełyko, który wygląda bardzo efektownie, ale niestety jego owoce są trujące, a ich spożycie może doprowadzić nawet do śmierci.

W puszczy występuje około 924 gatunków roślin naczyniowych, z czego aż 55 należy do chronionych. Najcenniejszymi gatunkami są: chamedafne północna, lipiennik Loesela, lilia złotogłów i kłoc wiechowata. Niezwykle cenna jest także flora charakterystyczna dla torfowisk, zaliczamy tu między innymi żurawinę błotną, roscizki, welniarki, fiołka błotnego i torfowego. W miejscach dawnych osad oraz leśnych cmentarzy można spotkać barwinki, przebiśniegi, orliki (z rodziny jaskrowatych) oraz bluszcz pospolity.

Bogactwo zwierzyny - żubry, wydry, orły

Na terenie puszczy w Nadleśnictwie Wałcz znajduje się stado wolnościowe żubrów sprowadzone tu w 1980 r. Ostatnio dzięki udanym zabiegom introdukcji na teren puszczy powrócił także bóbr, który zamieszkuje większość puszczańskich rzek i jezior. Obecność wielu zbiorników wodnych sprzyja również bytowaniu wydr, które tworzą tutaj dość liczną populację. Wizerunek tego zwierzęcia znajduje się w logo Drawieńskiego Parku Narodowego. Wilk pojawia się już tylko sporadycznie na Pojezierzu Drawskim i w Puszczy Noteckiej. W lasach spotykamy również jelenie, samy, dziki, rzadziej losie. Spacerując po leśnych duktach spotkasz tu również lisy, kuny, borsuki, jenoty, piżmaki i lasice. W puszczy występuje około 100 gatunków ptaków, a wśród najcenniejszych bielik, który jako król ptaków został umieszczony w godle Polski.

Centralną część kompleksu leśnego Puszczy obejmuje Drawieński Park Narodowy. Znajdziemy tu dużo obszarów ochrony ścisłej oraz częściowej. Do najciekawszych rezerwatów zaliczamy rezerwat Łasko; Wyspa na Jeziorze Bierzwnik, Torfowisko Konotop, Gładowe Zbocze, Jezioro Łubówko, Stary Załom, Wielki Bytyń, Leśne źródła, Mszary Tuczyńskie oraz Rosiczki Mirosławskie. Występuje tutaj również obszar chronionego krajobrazu zwany „Puszcą nad Drawą”.

Drawa - rzeka próby charakteru

Z roku na rok na terenie puszczy pojawia się coraz więcej turystów. Nadleśnictwa oferują coraz to więcej atrakcyjnych szlaków: pieszych, rowerowych, konnych, a także kajakowych. Te ostatnie cieszą się chyba największym zainteresowaniem. Wartym polecenia jest szlak kajakowy im. Karola Wojtyły po rzece Drawie, który ma długość około 195 km. Opowiada Jakub Wojdecki: - *Sam odwiedziłem już tę rzekę dwa razy i uważam, że kto raz zakosztuje tej przygody, będzie chciał tu wracać! Ta sama rzeka, ale inny czas dostarcza za każdym razem zupełnie innych wrażeń. To tak, jakby odkrywało się ją na nowo. Osobiście uważam Drawę za rzekę próby charakteru. Dlaczego? Wybierając wariant dwuosobowy należy podzielić w kajaku role - kto steruje, kto napędza. Rzeka jest dość trudna, przy niskim poziomie nie raz należy się mocno nagimnastykować, by pokonać napotkane przeszkody (zwalone drzewa, wystające ponad zwierciadło wody kamienie). Czasem leniwy bieg za zakrętem przemienia się w wąski, rwący i głąhoki „górski potok”. Wówczas sprawdza się wzajemna współpraca i komunikacja. Bez tego ani rusz! Jest jednak przy tym wiele emocji, a w grupie na pewno dużo zabawy i śmiechu. Po drodze możecie się zatrzymać na licznych polach biwakowych, a do miasta po prowiant zawsze zaprowadzi was jakaś ciekawa ścieżka przez las. Na tym terenie jest bardzo dużo ścieżek edukacyjno-przyrodniczych. W Nadleśnictwie Człopa znajduje się Ośrodek Edukacji Ekologicznej wraz z parkiem dendrologicznym oraz ścieżki dydaktyczne: Pańska Łaska i Ścieżka nad Bukówką.*

W Dreźnie można zwiedzić Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. Franciszka Grasia, które zostało założone w 1985 roku. Swoje zbiory muzeum zawdzięcza darowiznom od kół łowieckich, nadleśnictw i osób prywatnych. Obecnie muzeum posiada ok. 1500 eksponatów.

Na terenie Puszczy warto odwiedzić również klasztor pocysterski w Bierzwniku, kościół gotycki w Dobiegniewie, kościół gotycki i ruiny zamku w Drawnie czy zamek renesansowy w Tucznie.

Zestawiła: Karolina Krawczyk
Współpraca: WoJak

Źródła:

„Puszcze i lasy Polski” - D. Zawadzka, E. Kwiecień
http://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_Puszczy_Drawskiej_i_Noteckiej_im._Franciszka_Grasia
<http://www.dpn.pl/walory-kulturowe>

► OEL W CZESZEWIE

Telewizja kręciła film

W ubiegłym miesiącu gościliśmy w Czeszewie specjalnych gości. Była to grupa filmowców realizujących na zlecenie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu film prezentujący wybrane inwestycje prowadzone w Wielkopolsce w ramach Wielkopolskiego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

Ośrodek Edukacyjny „Centrum Zarządzania Łęgami” w Czeszewie, a przede wszystkim znajdująca się w jego obejściu innowacyjna pod

względem pomysłu i sposobu realizacji instalacja edukacyjna „Rzeka” przedstawia bez wątpienia dobre metody oraz praktyki zrealizowane w ramach Priorytetu III „Środowisko Przyrodnicze”. To dla nas ogromny zaszczyt i potwierdzenie tego, że działania tego typu, skupione na edukację, trafiają do coraz szerszej grupy odbiorców tych małych i dużych, tak licznie odwiedzających ośrodek.

Informacji o wizycie szukajcie w serwisie www.twielkopolska.pl.

Opr. WoJak